

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

נילפני

כבוד השופט טל פפרני, סגן הנשיאה

התובע

פלוני ת"ז XXXXXXXXXX
ע"י ב"כ עוה"ד גבריאלה ברנדס

נגד

הנתבעת

אלמונית ת"ז XXXXXXXXXX
ע"י ב"כ עוה"ד אילנית מויאל

פסק דין

1. הצדדים יהודיים אזרחי ישראל, נישאו זל"ז בשנת 2007, בשנת 2010 הצדדים נפרדו ובשנת 2011 התגרשו.
2. כתוצאה מנישואי הצדדים נולדו הקטינים: י' ת.ז. XXXXXXXXXX ת.ל. XX.XX.08; ל' ת.ז. XXXXXXXXXX ת.ל. XX.XX.09 (להלן – "הקטינים").
3. בין הצדדים התקיימו הליכים רבים בבית משפט זה ובבית הדין הרבני במהלך השנים. בפסק דין שניתן ביום 2/6/10 בתמ"ש 10027-02-10 (להלן – "תביעת המזונות") חויב התובעת לשלם לנתבעת, בהסכמת הצדדים, מזונות בשיעור של 2,400 ₪ לחודש בעבור שני הקטינים. עניינה של תביעה זאת הינה ביטול מזונות הקטינים או הפחתתם, בשל טענה לניכור הורי.

טענות התובע

4. בעת תביעת המזונות, התובע היה חסר מקום מגורים בו יכול היה להיפגש עם הקטינים. התובע מלין על שבאותה עת מנעה הנתבעת את זמני השהות בינו לבין לקטינים באופן שגרם נתק של 5 חודשים. בעקבות כך, התובע פנה לבית הדין הרבני, שבזיקה להחלטתו מיום 20.6.10 נעתר לטובת התובע וקבע כי יש לחדש את הביקורים במרכז הקשר לאתר.
5. ביום 17.7.2011 הצדדים חתמו על הסכם גירושין אשר קיבל תוקף של פסק דין בבית הדין הרבני. בין היתר, נקבע שדמי המזונות יישארו על כנם, בהתאם להחלטת בית המשפט בתביעת המזונות מיום 2.6.10. בעניין חלוקת זמני שהות, נקבע שאלו יתקיימו במרכז הקשר שבXXXXXXX.
6. זמני השהות התקיימו באופן סדיר החל מחודש נובמבר 2011 ולמשך תקופה ארוכה. מהתסקיר מיום 6.1.13, עולה כי התובע נהג להגיע באופן סדיר. מהתסקיר עולה כי הנתבעת

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני :

- מרגישה כעס רב ומתנגדת להרחבת זמני השהות מחוץ למרכז הקשר. בית הדין הרבני אימץ את המלצת התסקיר וקבע שיש להרחיב את המפגשים בין התובע לקטינים.
7. בחודש יוני 2016, הנתבעת הגישה תביעה להגדלת המזונות אשר נדחתה בפסק דין שניתן ביום 29.1.17. בין היתר, התביעה נדחתה משום שלא התקיים שינוי נסיבות מהותי.
8. ביום 8.1.18 הגיש התובע בקשה ליי"ס [17408-03-16] לצורך חידוש הקשר עם הקטינים. הצדדים לא הגיעו להסכמות, ומסיבה שלא ידועה לתובע, בא כוחו לא הגיש תביעה לאחר תום הליך ישוב סכסוך. לאחר שהוחלף הייצוג, מטעם הלשכה לסיוע משפטי, הוגשה ביום 26.12.19 תובענה לחידוש הקשר עם הקטינים [תלה"מ 19-12-65333].
9. במסגרת תלה"מ 19-12-65333 החל הליך חידוש הקשר בליווי רשויות הרווחה וגורמי טיפול רבים. בתיק הנ"ל הוגשו מספר תסקירים, מהם עולה תמונה של סרבנות קשר, הנובעת מהנרטיב אותו הנתבעת משדרת לקטינים.
10. ביום 31.5.20 הוגש התסקיר הראשון, ובו צוין שהעו"ס התרשמה כי הקטינים מאמינים שהתובע נטש אותם. עו"ס התרשמה, משאלות הילדים, כי קיימת אצלם חרדה שמא חידוש הקשר עם התובע יהווה פגיעה בקשר עם הנתבעת. בתסקיר הובאה עמדת הנתבעת, לפיה לתובע אין זכות לבקש את חידוש הקשר עם הקטינים לאחר שנים של נתק. כן צוין שהעוינות וחוסר האמון מקשים על האם לראות אפשרות שחידוש הקשר יטיב עם הקטינים; בעקבות המלצות התסקיר החל הליך חידוש קשר בין התובע לקטינים בחודש יוני 2020 במרכז הקשר. בתסקיר מחודש יולי 2020 דווח על התחלת המפגשים ובין היתר צוין שהנתבעת אמנם מביאה את הקטינים למפגשים אך מגלה קושי לתמוך בהם רגשית.
11. בתסקיר מיום 15.10.20 דווח על התקדמות המפגשים במרכז הקשר ועל שיתוף הפעולה של התובע עם ההליך. מנגד, הנתבעת העלתה טענות נגד התובע, בהן האשימה אותו כי הוא מסית את הילדים נגדה, טענות שאינן נכונות נוכח הפיקוח במפגשים. זאת ועוד, הומלץ בתסקיר על המשך המפגשים במרכז הקשר למשך 3 חודשים נוספים במתכונת של פגישות לסירוגין במרכז ומחוצה לו.
12. בתסקיר מיום 10.3.21 צוין שהקשר בין הקטינים לתובע אינו מתקדם באופן משמעותי, לאחר תקופה של 8 חודשים. כמו כן, צוין שהנתבעת מתקשה לתמוך רגשית בטיפול, ונושאת כעסים כלפי התובע והתנהלותו. בעדכון מיום 12.10.21 לאחר 13 מפגשים במרכז XXXX, צוינו חששות הנתבעת ותחושתה כי אינה סומכת על התובע.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

13. בתסקיר מיום 30.1.22 שבו עלו טענות האם, בין היתר, שהילדים מצויים בסערה רגשית מאז חידוש הקשר עם התובע וכי הם חשופים לחששות הנתבעת. בתסקיר מיום 17.5.22 צוין שהתרשמות הגורמים הטיפוליים הנה כי תחושותיה הקשות של הנתבעת וחוסר האמון שלה בתובע, משליכות על יכולת הקטינים להשתחרר מהקונפליקט. עוד עלה מתסקיר זה, כי אצל הבן י' חלה נסיגה מאמירות קודמות על רצונו בקשר עם האב. הומלץ על המשך ליווי של המרכז ועל קיום מפגשים עם משפחתו המורחבת של התובע. ביום 13.7.22 הוגש תסקיר נוסף שבו הומלץ על הרחבת זמני השהות לרבות לינה בבית האב, בליווי מרכז XXXX. בדיון שנערך באותו היום ניתן תוקף של החלטה להמלצות התסקיר.

14. ביום 8.8.22 העו"ס הגישה לביהמ"ש עדכון דחוף ובו עדכנה שהחלטת ביהמ"ש לא קוימה. הנתבעת לא הביאה את הקטינים למפגש עם התובע ובני משפחתו. עו"ס סבורה כי תחושותיה הקשות של הנתבעת על התובע ובני משפחתו מחלחלות ומשפיעות על עמדותיהם של הקטינים. ביום 24.10.22 הוגש התסקיר האחרון בעניין חידוש הקשר, בו צוין שלמשך שנתיים וחצי הטיפול מיצה את עצמו. צוין שזוהה רצון אמתי אצל הנתבע והקטינים להתקרבות, אך כאשר הגיע רגע השיא בטיפול, הפכו הילדים לאמביוולנטיים ותחושתם הייתה כי הם נמצאים בשדה קרב.

15. במהלך התסקירים ובדגש על התסקיר האחרון, צוין שהנתבעת נשארה בעמדתה, ולא הצליחה להתגבר על הכעס כלפי התובע ובני משפחתו. ביהמ"ש אימץ את המלצות התסקיר האחרון בתקווה שהפסקת ההליך תביא להורדת לחץ ולכך שהאם תרצה ותוכל לאפשר את חידוש הקשר.

16. למרבה צער של התובע, התקוות לא התממשו. הקטינים חסמו את התובע במכשירי הטלפון שלהם, וניסיונותיו ליצור עימם קשר כשלו. התובע טוען, שהנתבעת מתנגדת לקיום קשר בינו לבין הקטינים. התובע מבסס את טענותיו על גבי התסקירים הרבים שבוצעו במהלך השנים.

17. לטענת התובע, מכלל התסקירים שהוגשו עולה שסרבנות הקשר נגרמת עקב השפעת הנתבעת על הקטינים. התובע ניסה לחדש את הקשר עם הקטינים במשך שנתיים וחצי, תוך כדי שנקט בכל האמצעים שעמדו לרשותו, בכדי להשיג מטרה זו. ההליך לחידוש הקשר הופסק לפני שנה וחצי ומאז הקטינים חסמו את התובע במכשיריהם הסלולריים. התובע ניסה למצות את כל ההליכים והאפשרויות הקודמות לפני הגשת התביעה הנוכחית. לדבריו הנתק הינו מוחלט ולא נראית אפשרות לשקמו.

18. התובע עותר לביטול או הפחתת המזונות שנפסקו בתביעת המזונות ומבסס את טענותיו לסעד זה על ידי הפסיקה. לדבריו, בפסיקה נקבע כי במקום שקיימת מרדנות עומדת להורה הזכות

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

לתבוע את ביטול או הפחתת המזונות. התובע מבסס את טענותיו המשפטיות על פי תמ"ש
(משפחה תל אביב-יפו) 29511-09-13 פלוני נ' אלמונים (פורסם במאגרים המקוונים)
ו-תלה"מ (משפחה תל אביב-יפו) 55069-12-20 ה. כ. נ' ק. כ. (פורסם במאגרים המקוונים).

טענות הנתבעת

19. התובע נטש את הקטינים כאשר הקטין י' היה בן כשנה וחצי והקטינה ל' הייתה כבת חודשיים, מבלי שהביע כל רצון לקשר עימם. התובע עזב לXXXXXXXXX, רחוק מהקטינים תוך כדי שהוא משנה את אורחות חייו. הנתבעת טוענת, שאב שחפץ בקשר עם ילדיו אינו נוטש ומתרחק מהם פיזית באופן כה קיצוני. במקרה שכזה קל וחומר שתהייה פגיעה בקשר שבין הורה-ילד.

20. מרגע נטישת התובע, הנתבעת מגדלת את הקטינים, תוך כדי שהתובע אינו ממלא את חובתו המינימלית כאב ואף לא בתשלום מזונות. הנתבעת מקבלת את תשלומי המזונות מאת המוסד לביטוח לאומי. נטישתו של התובע, הותירה אצל הקטינים נזק בלתי הפיך, עת נעלם מחייהם ולא היה שותף לגידולם וחינוכם.

21. במהלך השנים, התובע חזר לחיי הקטינים והחל בסדרת מפגשים במרכז הקשר. פעם נוספת, חזר על התנהגותו כאשר נעלם מחיי הילדים, וחדל להופיע במפגשים. לטענת הנתבעת, ניכר שהתובע במפגשים שנערכו לא ניסה להתקרב אל הקטינים ולכבש את ליבם, אלא נהג להבטיח לקטינים הבטחות ללא כיסוי.

22. הנתבעת טוענת שהקטינים ישנו אצל התובע פעמים אחדות, כאשר התגורר בבית הוריו עד שהפסיק מיוזמתו מפגשים אלו, מבלי שהוא מספק כל סיבה שהיא. קרי, עוד הוכחה לכך שהנתבעת לא מנעה קשר בין התובע לקטינים. זאת ועוד, משנת 2013, הומלץ שהתובע יפגוש את הקטינים פעמיים בשבוע, בפועל התובע נפגש עוד מספר פעמים עם הקטינים ואז כרגלו, סר להתנהגותו הקודמת ולא התמיד להגיע בזמנים שנקבעו, עד שבשלב מסוים הפסיק להגיע כלל, ניתק קשר ושוב נעלם מחיי הקטינים.

23. לשיטתה, ניתנו לתובע אינספור הזדמנויות לחדש את הקשר עם הקטינים, אך התובע לא ניצל הזדמנויות אלו, ואף העמיק את הנזק אצל הקטינים. מעולם לא הוכח כי הנתבעת מנכרת את הקטינים. התובע אינו לוקח אחריות ולו מינימאלית, גם לא בתשלום מזונות.

24. לאורך כל התסקירים הוכח שהנתבעת משתפת פעולה ומאמצת את המלצות התסקירים, הגם שהכירה את אופיו של התובע ואת שיטת פעולתו. בתסקיר מחודש מאי 2020 צוין שלקטינים

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

סימני חרדה וחששות הנוגעים לחידוש הקשר עם אביהם, שבכל פעם הופך את עולמם, ומביא אי וודאות לחייהם. בסעיף 7 לתסקיר ציטטה העו"ס את דברי התובע "בעבר נקט ב'ויתור' על הקשר אולם כיום מבין את טעויותיו ומבקש לחדש את הקשר עם הילדים" כל זאת לאחר 6 שנים של נתק בין התובע לקטינים, מיוזמתו המלאה.

25. בתסקיר מיום 10.3.21 – עדכנה העו"ס כי המפגשים מתקיימים מזה 10 חודשים, אך צוין כי אין התקדמות משמעותית בקשר בין התובע לקטינים וזאת מאחר שהתובע מתקשה להבין את צרכיהם הרגשיים של ילדיו הקטנים.

26. הנתבעת הסכימה כי התובע ישתתף בחגיגות בר המצווה של הקטין. בפועל התובע הגיע לא הביא מתנה לקטין ואף לא השתתף בהוצאות האירוע. הסכמת הנתבעת מוכיחה שוב כי היא עושה כל שאל ידה על מנת לחדש ולהשיג קשר אמתי של הקטינים עם אביהם, מתוך ראיית טובת הקטינים.

27. הקטינים כיום בני 16 ו-15, וחשים מאוד פגועים מהתנהגותו של התובע. הקטינים מביעים התנגדות נחרצת לפגוש את התובע, על אף ניסיונות הנתבעת לשכנעם. מדובר בילדים בוגרים המסוגלים להביע דעה עצמאית. הקטינים טוענים כי אביהם, התובע, אינו מדבר עימם בשפה נאותה. בין היתר, מכפיש את הנתבעת ללא הרף, דבר המעמיד את הקטינים בעמדה לא נוחה. הנתבעת טוענת, כי הגם שנאמר לתובע כי הוא יוכל ליצור קשר עם הקטינים בדיון שנערך ביום 31.10.22, בפועל, התובע לא יצר עמם קשר ולו פעם אחת, ואף לא בהודעה כתובה. הנתבעת דוחה את טענתו של התובע, לפיה הקטינים חסמו את מספרו במכשירים הסלולריים.

28. הנתבעת מבקשת לדחות את התביעה מאחר שלא עלה בידי התובע להוכיח כי מרדנות או סרבנות הקשר של הקטינים נובעים מסיבה הקשורה בהם בלבד ו/או מהסתת הנתבעת, ומבססת את טענותיה על: ע"מ (מחוזי ירושלים) 513/09 פלוני נ' פלוני (פורסם במאגרים המקוונים) ו-ע"א 1880/94 רחל קטן נ' אלי קטן, מט(1) 215 (1995).

המסגרת הנורמטיבית

הדין האישי

29. הצדדים יהודים, ולפיכך, הדין העברי חל עליהם. פסק הדין המרכזי הסוקר סוגיה זו, בדגש על הדין העברי הוא ע"א 425/68 משכיל לאיתן נ' משכיל לאיתן, כג(1) 309 (להלן – "משכיל לאיתן"). בין היתר, כב' השופט קיסטר סקר את ההתנגשות בין פטור האב במזונות בשל ילד מרדן לבין חובתו לזון את הילד לפי דיני הצדקה:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

"... ברור, שכאשר בן מורד באביו ואינו מקיים כיבוד אב, אין זאת סיבה שלא לחיותו. ובכן, כאשר המערער נמצא אצל אמו ובהיותו אצלה סובל ממחסור זכאי הוא לכך שימלא על-פי דיני צדקה, וכל עוד אביו קיים, הוא קודם לציבור להשלים מחסורו ואינו יכול להטיל את הנטל על שכם הציבור.

אדגיש, כי במקרה של בן מרדן המתנכר לאביו, אין לדרוש מן האב, כי בבואו להשלים את מחסורו של הבן, ישלים מחסור זה עד לאותה רמת חיים אשר האם רוצה, לקבוע עבורו, וזה כבר נובע מן האמור לעיל..."

30. בע"א 723/72 שלמה יהלומי נ' שמואל יהלומי, קטין, אמו רות יהלומי, כז(2) 757 (1973), כב' השופט לנדויי, דחה ערעור על בית המשפט המחוזי בחיפה, בין היתר, אושרה שוב הלכת משכיל לאיתן.

31. יפים לעניינו גם דבריו של כב' הנשיא (כתוארו אז) השופט שמגר בע"א 1880/94 רחל קטן נ' אלי קטן, מט(1) 215 (1995) (להלן – "פרשת קטן"):

"האם ילד שמזונותיו קוצצו יאהב את אביו יותר, והאם הכנעתו בשוט הצמצום באמצעיו הכלכליים, אף אם תביא אותו לשינוי גישתו, תיצור יחסי אמון ואהבה אמיתיים? יש בנסיבות שלפנינו משום שימוש באמצעי שלא יוליך למטרתו ולא ייצור קשר רצוי וראוי בין האב לילדיו.

... הטלת סנקציה כה חמורה, כדוגמת קיצוץ משמעותי בסכום המזונות, היא אמצעי קיצוני שאין לנקוט אותו אלא במקרים של מרדנות בעלת ביטויים בולטים, גסים ועולבים."

32. ברע"א 3761/10 פלוני נ' פלונית (פורסם במאגרים המקוונים) (להלן – "פרשת פלוני") קבע כב' השופט רובינשטיין כי האפשרות העקרונית להפחית או לשלול לחלוטין את מזונותיו של ילד מרדן אינה שנויה במחלוקת במשפט הישראלי. בין היתר השופט רובינשטיין התבסס על פרשת משכיל לאיתן ועל פרשת קטן וקבע שיקולים מנחים לשימוש בכלי של הפחתה/שלילת מזונות [ראה פסקה ח' בעמוד 7].

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

33. בתלה"מ (משפחה נצרת) 18-12-44950 ד.פ. נ' מ.ב. (פורסם במאגרים המקוונים), כב' השופט זגורי סקר את סוגיית הפחתת/ביטול המזונות בגין ילד מרדן וסקר את הסוגיה בכל הערכאות המשפטיות הרלוונטיות; בסעיפים 44 ו-45 לפסק הדין ציין השופט זגורי את המבחנים הרלוונטיים.

מן הכלל אל הפרט

המצב לאחר פרידת הצדדים

34. הצדדים נפרדו בשנת 2010 ובשנת 2011 התגרשו, לאחר פרידת הצדדים התובע שינה את אורח חייו ועזב לXXXXXXX תוך כדי שהוא מתרחק מהקטינים שבאותה העת היו סביב גיל השנה. כתוצאה משינוי אורחיו של התובע נוצר נתק בינו לבין הקטינים כבר בגיל צעיר, דבר שעיצב והשפיע רבות על הקטינים.

35. מעיון בתסקירים השונים, נראה שבמהלך השנים התובע התנהג באלימות כלפי הנתבעת ואף ביצע פעולות שונות שפגעו במישרין בקטינים. כך לדוגמא עולה מהתסקיר מיום 17.6.10:

לדברי [REDACTED] אומר שהילדים חשובים לו אך בזמן מריבה חלץ לבעל הדירה כדי שיתק לה את החשמל ואת המים ולא היה לו אכפת בכלל מהילדים. לדבריה לפני הדיון בבית הדין הרבני לא הסכימה שיראה את הילדים כי פחדה שיבוא וירביץ לה. גם לאחר שהיתה כבר החלטה של בית הדין על הסדרי הראיה [REDACTED] לא בא לקחת את הילדים כפי שכתוב בפסק הדין, (כשהיו ביקורים באופן חפשי) הגיע רק מתי שנוח לו, אחר, לקח רק את [REDACTED] החזיר אותו איזה שעה שהוא רוצה ולא לפי מה שנקבע. מתארת כי לפני המפגשים במרכז הקשר היה לוקח את [REDACTED] על הקטנוע בצורה לא בטיחותית ומסכן אותו. והיה מסתובב איתו ב [REDACTED] וכי לו היה לו מקום מסודר לפגוש את הילדים. את [REDACTED] התינוקת בכלל לא לקח לביקור ולא מכיר אותה כמעט כי עזב את הבית סמוך ללידתה.

וכן בחוות דעתה של העו"ס ביחס לתובע מאותו תסקיר:

נסיונות טיפול

כאמור עקב התרשמותי כי [REDACTED] שרוי בתחושת מצוקה חריפה ועלול לסכן את עצמו, את [REDACTED] ואת הילדים הפנתי אותו לתהליך טיפולי בבית [REDACTED], בית טיפולי לגברים המורחקים בצו הגנה עקב אלימות במשפחה [REDACTED]

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני :

לגבי המסוכנות-הערכתינו המקצועית מסרב לקבל את הפרידה כשרוי ביאוש רב ומעלה תחושה של תלישות בעולם. מציין כי הוא לבד ללא כל מערכת תמיכה, ללא מגורי קבע, ללא משכורת, ללא עבודה. נסיון האובדנות שדיווח עליו, יחד עם השימוש המזדמן בסמים מצטרפים לתמונה קשה של מסוכנות גבוהה לעצמו ולאישה. יש חשיבות רבה כי יעשה בדחיפות את ההערכה הפסיכיאטרית וימשיך בטיפול ב"ב" בכדי לארגן את חייו, לסייע לו לצאת מהמשבר ולתת לו כלים לשליטה בכעסיו ובהתנהגותו האלימה.

כבר בשלב הראשוני לפרידת הצדדים, ניתן היה לראות כי התובע שקוע בתסכול רב וכן בתחושת אובדנות, אליה מתלווה שימוש מזדמן בסמים. בעקבות האמור בתסקיר, הוארך צו הגנה שניתן לטובת הנתבעת, מיום 13.6.10, בשלושה חודשים נוספים, במסגרת תיק ה"ט 10-06-21577. הצו הוארך פעם נוספת בתיק 11-01-30266, זאת עד ליום 17.3.11. לבסוף ביום 17.5.11 ניתן פסק דין שבו הצדדים הגיעו להסכמות וניתן צו הגנה הדדי.

36. בפסק דין שניתן ביום 4.3.15 במסגרת תמ"ש 14-11-61837 ניתנה לנתבעת האפוטרופסות הבלעדית בעניין הקטינים, זאת לאחר שהתובע קיבל את כתב התביעה ולא הגיש כתב הגנה. בפרוטוקול מיום 10/11/16, במסגרת תמ"ש 16-03-21374, טען ב"כ הנתבע כי "האיש לא ברמה שהוא מסוגל לדאוג לענייניו. אמא שלו מרחמת עליו והיא אומרת לו שיבוא לישון אצלה כמה ימים, אבל אחר כך זה נגמר, הוא עובר לגור במקומות אחרים כמו בתי כנסת." בזמן הליכים אלו הקטינים היו סביב גיל 8. ניכר כי התובע לא קיים עימם מערכת יחסים תקינה. יתרה מכך, נראה שהתובע היה סבוך בעצמו, ולא היה לו זמן או אמצעים להקדיש לקטינים. אין ספק שנסיבות אלו השפיעו ועיצבו את טיב הקשר שבין הקטינים לתובע.

37. במסגרת תלה"מ 19-12-65333 התובע הגיש תובענה כנגד הנתבעת להרחבת זמני השהות. ההליך נמשך למעלה מ-3 שנים והוגשו במסגרתו תסקירים רבים אותם אציג כדלקמן :

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

תסקיר מיום 31.5.2020

בשיחה עם הילדים התרשמתי כי הם נושאים נרטיב על פיו האב הוא נוטש, מאכזב ומערער את תחושת היציבות. חוויות אלו עשויות להשפיע על התפתחות רגשית מיטיבה של הילדים.

בנוסף, העובדה שהאב נעדר מחיי הילדים זמן רב, על אף שנעשו התערבויות טיפוליות משמעותיות בעבר לצורך חידוש הקשר, מעלים תהייה לגבי יכולת האב להתחייב לתהליך חידוש קשר נוסף.

חיים עם אמם ב- [REDACTED]. התרשמתי שהילדים רואים באם כדמות מטפלת עיקרית ומשמעותית עבורם. בשיחה עם הילדים, התרשמתי שהילדים חשים נינוח מול אמם. בשאלותיהם ניכרת הייתה חרדה שמא חידוש הקשר עם האב יהווה פגיעה בקשר עם האם או ערעור על מקומה בחייהם.

עם האב כאמור קיים נתק כ- 6 שנים. בשיחה עם הילדים, אמרו כי הם לא זוכרים אותו אולם ציינו קטעי זכרון כגון: [REDACTED] שציינה שזוכרת שהוא "גבוה", [REDACTED] סיפר שזוכר ושהיה זוחל וצעל הסבתא (בעבר התקיימו זמני שחות של חזוב בבית אמו). [REDACTED] בשיחה, שלפני תקופה קצרה, ניסה האב לפגוש אותם בזמן שהיה בחוג כדורגל וזה נמנע מהאב ע"י [REDACTED] שהיה בסביבה באותה העת. [REDACTED] ציין כי כשסיפרו לו על כך שהאב צעק הוא חש בושח ומבוכה. לדבריו לא היה ניסיון נוסף מצד האב. בשיחה עמי הילדים היו עסוקים בעיקר בשאלות האם יהיו חייבים לפגוש את האב ואם כן, מה יהיו התנאים לכך. נראה שרצונו של האב כעת לפגוש את הילדים, מעורר חששות וחרדה אצל הילדים, אולם באופן מותאם.

7. הערכה מסכמת של עו"ס סדרי דין

מדובר בצדדים שהיו נשואים והתגרשו בשנת 2011. בין הצדדים התנהל קונפליקט פרידה בעצימות גבוהה. מהמידע שנמסר מגורמי הטיפול במשפחה ומעיון בתסקירים קודמים עולה שהיו אירועי אלימות במשפחה, שימוש בסמים של מר [REDACTED] ומפגשים של האב עם ילדיו במרכז הקשר תחת פיקוח והדרכה. תקופה קצרה לאחר שהוצאו המפגשים אל מחוץ למרכז קשר נפסק הקשר של האב עם הילדים ולא חודש מאז. מטענות הצדדים עולה כי קיים פער בין תפיסותיהם את אשר ארע וכל אחד מהצדדים מאשים את הצד השני בנתק הקיים היום. יחד עם זאת, מר [REDACTED] מצוין כי הוא לוקח אחריות על התנהלותו, מבין שהקונפליקט עם גב [REDACTED] העיב על יכולתו לעשות הפרדה ובעבר נקט ב"ויתור" על הקשר אולם כיום מבין את טעויותיו ומבקש לחדש קשר עם הילדים.

לפיכך נמליץ על תהליך חידוש קשר של האב עם הילדים במרכז קשר [REDACTED]. תהליך זה ילווה בפיקוח מלא, הכנה לילדים והדרכה לאב. כמו כן, נוכח העבר של שימוש בסמים של האב וחשדותיה של האם, נמליץ על שילוב האב במרכז למניעה וטיפול בהתמכרויות במקום מגוריו, כתנאי לתחילת קיום המפגשים.

8. המלצות:

- האב יציג לעו"ס לסדרי דין, אישור שהתחיל בדיקות, במרכז לטיפול בהתמכרויות באיזור מגוריו.
- חידוש קשר יתבצע במרכז קשר [REDACTED], אחת לשבוע לשעה, תחת פיקוח והדרכה לאב.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

בהחלטה מיום 31.5.20 ניתן להמלצות התסקיר תוקף של החלטה. ניתן ללמוד מהתסקיר שנערך שהקטינים היו סביב גיל ה-12, גדלו ללא דמות אב, בשיחתם עם העו"ס הם נרתעו מהתובע ומעצם האפשרות שיפגשו עמו באופן סדיר. זאת ועוד, נראה שאורח חייו של התובע השפיע ועיצב את עמדתם של הקטינים. [הדגשות שלי ט.פ.]

עדכון מיום 15.10.20

שחמט/דמקה ומשחק נוסף בו הוא נוהג לשחק עם י. ק. כפעמים משועממת מאחר וקא מוצאת עניין במשחקים שמוצעים. במפגש ה-8 הבטיח לק. לקנות לה טלפון נייד ולא קיים, דבר אשר עורר כעס ואכזבה אצל הילדים והוביל לפתוח בשיח על הנתק של מהילדים בהיותם קטנים. השיח היה מאוד סוער, רגשי, ומשמעותי. הילדים דרשו תשובות לגבי עזיבתו בהיותם קטנים ורצו מאוד שיקח אחריות ויתנצל על מעשיו. בסיוע עו"ס מרכז הקשר. הצליח להתנצל ולתת הסבר כלשהו למעשיו.

להתרשמותי מהתהליך במרכז הקשר, נראה כי חידוש הקשר וביסוסו יקח זמן וכי הילדים סוחבים עימם תחושות קשות לגבי הנתק שהיה.

במקביל, בהמשך להנחיית בית המשפט, האב התחיל בביצוע בדיקות ביחידה לטיפול בהתמכרויות, בתאריך 22.6.2020. האב מגיע לרוב באופן סדיר לביצוע הבדיקה. בביצוע הבדיקות נמצא כי בשתי הבדיקות הראשונות, נמצאו שרידים של שימוש במריחואנה, מאז כל הבדיקות שעשה יצאו נקיות. יש לציין כי כאשר האב מגיע למפגשים במרכז הקשר נראה שאינו שרוי תחת השפעת סמים ותפקודו תקין.

[הדגשות שלי ט.פ.]

עדכון מיום 20.10.21

מהמפגש. עוד עולה כי האב מדבר רבות על סוגיות דתיות, גם כשהילדים אינם מביעים בכך עניין. קיימת תחושה כי הילדים מעדיפים שלא לצאת מחוץ למרכז קשר על אף שהעניין דובר וסוכס. האב לא פעם אומר "משעמם פה", שוב מבלי לתת את הדעת על המסר שמועבר לילדים באמירה כזו. עם סיום כל מפגש במרכז קשר, הילדים יוצאים מהחדר במהירות מבלי לומר מילת פרידה. האב, במפגשים האחרונים הרבה לדבר על בר המצווה של י. מה שלעתים גרם לי. חוסר נוחות. האב הביא בפני י. בקשה לקבל החלטות לגבי נוכחותו בבית הכנסת בבר המצווה. היה צורך להתערב ולהסביר מדוע בקשתו של האב אינה מותאמת וכי עליו לפנות לגורמי הטיפול עם הבקשה.

עלולה להוות מוקד למתיחות באירוע. על אף חששותיה, האם הביעה הסכמה לנוכחות האב בטקס העלייה לתורה שיערך בבית הכנסת. האם הסבירה את הסכמתה מתוך ראיית טובתו של בנה. נערכה שיחה מקדימה גם עם האב כאשר לצורך להתנהל בצורה מכבדת את המעמד. מדיווח ההורים, הטקס נערך ב-4.3.21 ועבר ללא אירועים חריגים.

על אף שהמפגשים מתקיימים מיוני 2020, נראה כי הקשר אינו מתקדם באופן משמעותי כפי שהיה מצופה לאחר תקופה של שמונה חודשים. להערכתנו המקצועית בשלב הזה קיים חשש שחידוש הקשר עם האב לא יצלח.

בשיחה שהתקיימה עם האב ב-2.3.21, מביע רצון להגיע ולחזק את הקשר עם ילדיו אולם סבור כי הליווי של גורם מקצועי במפגש הוא אשר פוגם בהתקרבות ולא מאפשר מרחב אחר. על אף שמביע תובנה לכך שהילדים אינה חשים אליו קרבה וקיימים עדיין חסמים רגשיים משמעותיים, הוא מתקשה לקבל אחריות על הקשיים בתנהלותו וממשיך לתלות את הקשיים בגורמים חיצוניים. כך למשל טען כי העו"ס של מרכז קשר אינה מאפשרת לו לדבר ומשתיקה אותו לדבריו וגם כלפי האם טען שהיא דאגה להסית את הילדים לאורך שנים ועל כן הילדים אינם חשים בטחון להתקרבות מבחינה רגשית. יחד עם זאת, האב הביע נכונות להצעה לאפשרות טיפולית מתאימה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

[הדגשות שלי ט.פ.]

עדכון מיום 31.1.22

בפגישות עם מר [REDACTED], עולה תמונה של הורות מאוד ראשונית- מאחר ומר [REDACTED] לא גידל את הילדים, הוא לא מכיר את סדר היום שלהם, את הקשיים, החוזקות, עולמם החברתי. ואילו הילדים חשדניים כלפיו, מתקשים להיפתח בפניו והוא מתקשה להיכנס לעולמם. מר [REDACTED] צמא לקשר עם ילדיו ואילו הם חשדניים ומרוחקים ולהערכתנו ממולכדים בתוך הקונפליקט של הוריהם. בהדרכות עולים תכנים הקשורים גם לסבלנות הנדרשת ממנו לתהליך שהילדים עוברים. מר [REDACTED] מבקש הדרכה בכל הנוגע לבניית

[הדגשות שלי ט.פ.]

עדכון מיום 17.5.22

לקראת חופשת הפסח, נעשה ניסיון לקיים ביקור משותף ליום ששם של הילדים עם אביהם. האב הציע שיצטרפו אליו ולמשפחתו המורחבת לטיול ופיקניק באחד מאתרי הטבע. האב רצה שיצטרפו ללינה אולם צוות המטפל הציע שיהיה זה יום ארוך ללא לינה. האם, הביעה הסתייגות ובהמשך אמרה שאם הילדים יסכימו, לא תתנגד. במפגש משותף של צוות המטפלות עם האב והילדים, הילדים הביעו התנגדות לצאת לטיול עמו ועם משפחתו והאב נסוג. כמו כן בעת החופשה, האב לא יצר קשר ולא התקיים מפגש כלל עם הילדים. בשיחה עמו ציין מר [REDACTED] כי גם כשהוא ניסה להתקשר לילדיו הם לא עונים לו ולכן ללא התיווך של צוות המטפלות למעשה לא התקיימו זמני השהות בעת חופשת הפסח.

משיחות שהתקיימו בחודשיים האחרונים ע"י המטפלת עם [REDACTED] עולה תמונה אווירית מזו שהוא הציג בשיחת ההכרות, ישנה אמביוולנטיות ונסוגה מהאמירות בדבר רצונו להיות בקשר עם אביו. [REDACTED] מדבר על הזרות של אביו ועל העובדה שקשה לו להיות בקשר עם אדם שלא בקשר טוב עם אימו. [REDACTED] נמצא בחוסר שקט בתוך השיחות והוא שואל שאלות נוקבות לגבי הנתק מאביו שנים רבות, בתוך השיחות נעשה ניסיון לייצר נרטיב אחר לגבי הנתק שנוצר עם אביו אפילו ברמה העובדתית, ו[REDACTED] אף הצליח להיזכר בסיטואציות של מפגשים מהעבר. [REDACTED] סיפר שהניסיונות של אביו ליצור קשר טלפוני לא נוחים לו ולכן הוא לא עונה.

על אף שתהליך חידוש הקשר החל כבר לפני שנתיים מתוכם 10 חודשים במרכז טיפולי "פלא", עדיין ניכר שהילדים מאוד נשמרים ומרוחקים מאביהם ושהיציאות המשותפות לעיתים פחות מוצלחות ומייצרות מתחים ואכזבה הדדית.

[הדגשות שלי ט.פ.]

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

לסיכום התסקירים ולרבות ההדגשות בהם מציגים את השתלשלות האירועים בהליך שיקום הקשר. בין היתר, נראה כי הקטינים אכן גיבשו את דעתם על אביהם התובע. כפי שנאמר לעיל, נראה שאורח חייו ובחירותיו של התובע היוו אבן יסוד לעיצוב דעתם של הקטינים. הקטנים חשו תסכול רב במפגשים עם התובע, נראה שגם התובע לא ידע כיצד להתמודד או ליצור נושאי שיחה עם הקטינים. כפועל יוצא הקטינים לא הססו לשאול ולחקור את סיבות נטישתו של התובע כאשר דבר זה הותיר אצלם פצע פתוח.

38. זאת ועוד, בתסקיר האחרון הומלץ לסיים את ההליך הטיפולי ולהפסיק את זמני השהות, אימצתי את המלצות התסקיר בפסק הדין שניתן לצדדים במסגרת תלה"מ 19-12-65333, בין היתר, התייחסתי בפסק הדין לשאלת הניכור ההורי, ואביא שוב את דבריי כדלקמן:

"שמעתי את טענותיה של ב"כ התובע "האם יש או אין ניכור הורי", וכבר כעת אבהיר כי לטעמי מדובר במקרה מורכב הרבה יותר מאשר בו ניתן להשתמש בצמד מילים זה. אינני מתעלם מדברי האם ומהכעסים, ההתנגדויות והקשיים כמפורט בדיווחים מטעם גורמי הרווחה. מנגד, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי לאחר שנפרדו הצדדים עזב האב את מקום המגורים ועבר להתגורר במקום ג'ג אחר ואף שינה את אורחות חייו, ובין היתר, עקב כך, נוכחותו בחיי ילדיו, על פני מספר רב של שנים, לא הייתה משמעותית, וזאת בלשון עדינה וממעטת."

בחינת השיקולים המנחים

39. בעניינינו, סבורני שהשיקולים להפחתת/שלילת מזונות אינם מתקיימים, בין היתר ולאור האמור לעיל. לא עלה בידי התובע להוכיח התנהגות חריגה או נסיבות חריגות שהתקיימו בעניין הקטינים. לצורך קביעה זו הבאתי בחשבון את הדברים שנאמרו בע"א 1741/93 [אזולאי נ' אזולאי](#) "שלילת המזונות היא צעד קיצוני וחריף אשר יש להימנע ממנו אלא אם כן קיימות נסיבות יוצאות דופן".

40. זאת ועוד, סירובם של הקטינים לקשר עם התובע, התפתח כתגובה לדפוסי הפעולה של התובע, אשר נטש אותם בגיל צעיר, וקיים עימם זמני שהות מצומצמים מאוד במרכז הקשר, זאת למעט פעמים אחדות בהם הקטנים לנו לילה בבית אמו של התובע. לא התרשמתי כי הקטינים מתנהגים בצורה חריגה כלפי התובע. סקרנותם של הקטינים אודות נסיבות נטישתו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 23-05-68954 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

של התובע, בלטו במפגשים והיוו פצע פתוח ומדמם אצל הקטינים. ניכר שהקטינים גיבשו דעה כנגד התובע לאחר המפגשים הרבים שהתקיימו.

41. זאת ועוד, סבורני שדמי המזונות שהתובע חב בתשלום הם על הצד הנמוך והכרחיים בכדי לספק את צרכי הקטינים. אילולי דמי המזונות נראה שהנתבעת לא תוכל לספק לקטינים את צרכיהם. זאת ועוד, בנסיבות העניין ובשביל לא להעצים את הקרע שיש בין התובע והקטינים וגם כפי שנרשם בתסקיר האחרון שהוגש, דחיית בקשה זו תטיב עם הקטינים ותמנע הסלמה עתידית ואף תשאיר לתובע דלת פתוחה בעתיד ליחסים חדשים בינו לבין הקטינים.

סוף דבר

42. התביעה נדחית.

43. הוצאות – התובע ישלם לנתבעת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 7,500 ₪. לנוכח העובדה כי הנתבעת מיוצגת מטעם הלשכה לסיוע משפטי, ישולמו ההוצאות לטובת אוצר המדינה.

44. זכות ערעור כחוק.

המזכירות תמציא פסק הדין, ותסגור התיק.

ניתן היום, כ"ב תמוז תשפ"ד, 28 יולי 2024, בהעדר הצדדים.

טל פפרני, שופט, סגן הנשיאה